

18. Edel, Jenny og Christians erindring, nedskrevet i 1969

I 1969 opfordrede socialborgmesteren i København de københavnske pensionister til at skrive deres erindringer. Særlig vægt skulle de lægge på deres opvækst i København. Godt 2.000 pensionister fulgte opfordringen og deres erindringer kan nu findes på Københavns Stadsarkiv.

De uddrag, der bringes her, handler dels om, hvordan Edel og Jenny huskede de arbejdsvilkår, de havde som børn. Edel og Jenny var involveret i forskelligt hjemmearbejde, mens Christian nævner andre typer hjemmearbejde.

Edels erindring, nedskrevet i 1969

Edel var født i 1904.

"... Efterhånden fik jeg to søstre og jeg var 7 år da den første kom og 11, da Karen blev født, på det tidspunkt var jeg allerede i fuld sving med det huslige arbejde. Der var gulvvask, vi kendte jo ikke til at have tæpper på gulvene, kartoflerne skulle være skrællede, skulle have købt enten hestehakkebøf (35 øre pundet med gratis flomme), fars eller medisterpølse, hakkebøfferne skulle jeg forme, alt skulle være parat til mor kom hjem, det skulle nemlig gå hurtigt så alt var færdig til min stedfar kom hjem. Mor havde knap tid til at få Karen, så hende blev jeg helt mor for, da jeg var 14 år lå der endnu en lille søster i vognen da forlod jeg mit barndomshjem. ..."

Pensionisterindring 78/1969. Københavns Stadsarkiv

Jennys erindring, nedskrevet 1969

Jenny, født 1896, hjalp sin mor med at sy herrebukser. Moren var blevet enke med 7 børn, da den ældste var 12 år og den yngste 9 måneder. Jenny var da 7 år gammel.

". Foruden at sørge for husholdningen, mad og renlighed til alle os børn, syede min mor fra tidlig morgen til sen aften. Hun syede herrebenklæder for bl.a. Carl Holten på Nørre Voldgade. Dem bragte jeg så til lageret, når de var færdige. Der var der som andre steder ventetid ved afleveringen. Den tid fik vi ikke noget for og heller ikke for at bringe syarbejdet. Der var dengang meget håndarbejde på herrebenklæder. Jeg hjalp med til at stafere linningsfor på, sy knaphuller og andet syarbejde samt presse sømmene ud med et 14-punds pressejern. Der gik meget gas til at varme det op. Min moder kunne, når vi var flittige få udbetalt, jeg kan ikke huske om det var 2 kr. om dagen eller 2 kr. hver anden dag. Den ene af vores to stuer blev foruden at være dagligstue brugt som værksted. Vi skulle af egne midler selv sørge for pressejern, pressebord, garn, synåle og symaskine. Min mor fik en symaskine til låns af Københavns kommune, der ikke duede til vort formål, da den var beregnet til lettere kjolesyning til damer. Hun måtte købe en symaskine, beregnet til herreskrædderi af symaskinefirmaet Singer. Vi betalte en krone i afdrag om ugen. Inkassatoren, der hentede kronen, når vi havde en, kom hos os i flere år. Vi blev næsten i familie med ham.

Vi havde ind imellem også syarbejde for skræddere. De betalte bedre end de forskellige lagerfabrikanter, der gav henholdsvis 50 eller 70 øre for et par benklæder. Skrædderne gav i reglen 2 kr. for syning af et par benklæder. Engang jeg skulle bringe et par benklæder til en skrædder, sagde min moder til mig, inden jeg gik: Når skrædderen skal betale dig, smider han nok pengene på gulvet, det plejer han at gøre, men du må endelig samle pengene op og ikke sige noget, for han er den eneste, jeg har arbejde fra for tiden. Det skete, som min moder havde sagt. Da sylønnen skulle betales, tog skrædderen hænderne om på ryggen, vendte ryggen til mig og smed pengene op i luften. Medens jeg kravlede rundt på gulvet og samlede pengene op, spekulerede jeg på, hvordan manden kunne finde på at opføre sig sådan, og det spekulerer jeg på endnu. ...”

Pensionisterindring 1626/1969. Københavns Stadsarkiv

Christians erindring, nedskrevet 1969

Christian var født i 1883:

” ... Der var forskelligt hjemmearbejde som børnene kunne lave. Der var ståltråd til at holde propperne på flasker med sodavand, der var stærk syre på. Så var der ildtændere. Der blev købt en sæk spåner, den kostede 2 kr. Der kunne blive ca. fire hundrede ildtændere til en øre stykket. På fabrikken blev de så kogt i harpiks og solgt for to øre stykket.

Pensionisterindring 1601/1969. Københavns Stadsarkiv